

Temats "Robežas un tilti — migrācija"

Lai izpētītu migrācijas tēmu, esam sadalījuši to trīs atsevišķās daļās.

Katra daļa ir veltīta konkrētam temata aspektam, piedāvājot dažādus ieskus un diskutējamus jautājumus. Klases un grupu uzdevumiem ierosme gūta Eiropas vēstures nama pastāvīgajā ekspozīcijā.

- 1. daļa.** Kāpēc migrācija ir tik aktuāla tēma 21. gadsimtā?
- 2. daļa.** Migrācijas pieredze — ikviens stāsts ir par cilvēku
- 3. daļa.** Plašsaziņas līdzekļu ziņojumi par migrantiem un migrāciju

Katrā daļā ietilpst:

- Norādījumi skolotājiem
- Uzdevumi
- Izdales materiāli
- Noderīgi tiešsaistes avoti

Uzdevumi var būt skolotāja vadītas diskusijas, grupu darbs, individuāla vielas apguve un primāro un sekundāro vēstures avotu izmantošana. Skolotāji var paši izvēlēties, kurus klases un grupu uzdevumus pildīt.

Tematiskais pārskats

Cilvēki visos laikos pārvietojušies, pastāvīgi migrējot no vienas vietas uz citu. Taču kāpēc viņi to dara un kādas parādības ir saistītas ar šo fenomenu? Vai viņi to dara darba, izklaides vai kāda cita iemesla dēļ? Vai viņu ceļojumi ir gari vai īsi? Vai viņi pārvietojas labprātīgi vai arī viņus piespiež kādi apstākļi, kurus nav iespējams kontrolēt? Kas notiek, kad viņi ierodas jaunajā dzīvesvietā un kā viņus uzņem tur jau dzīvojošie? Šie ir tikai daži no jautājumiem, kas mums sev jāuzdod, kad domājam par migrāciju. Šādi jautājumi ir svarīgi, jo no tiem varam uzzināt par dažādu cilvēku atšķirīgo migrācijas pieredzi. Arī pagātnes piemēri mums var palīdzēt saprast šodienas notikumus. Varam salīdzināt, pretstatīt un novērtēt, vai turpina pastāvēt saikne starp vēsturiskajiem notikumiem un to, ko pieredzam mūsdienā pasaulē. Migrācija ir process, kas notiek no seniem laikiem, un daudzas tā atbalsis saskatāmas arī šodienā.

Definīcijas

Migrācija

Personas vai personu grupu pārvietošanās no vienas vietas uz otru, šķērsojot valsts robežu vai valsts iekšienē. Tā ir iedzīvotāju kustība, kas aptver jebkāda veida cilvēku pārvietošanos, neatkarīgi no tās ilguma, sastāva un cēloņiem; tā ietver bēgļu, pārvietoto personu, ekonomisko migrantu migrāciju un jebkādu citu mērķu vadītu cilvēku pārvietošanos, tajā skaitā ģimeņu atkalapvienošanos.

Avots: Atbilstoši [Starptautiskās Migrācijas organizācijas definīcijai](#), 2015.

Migrants

Starptautiskā līmenī nav vispārpieņemtas migranta definīcijas. Termins "migrants" parasti tiek izmantots visos gadījumos, kad indivīda lēmums migrēt pieņemts pēc brīvas izvēles personiskā labuma vārdā un nav noticis kādu ārēju piespiedu faktoru rezultātā. Tāpēc to attiecina uz personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas uz citu valsti vai reģionu, lai uzlabotu materiālos vai sociālos apstākļus un pavērtu jaunas iespējas paši sev un savām ģimenēm. Atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas definīcijai migrants ir persona, kas ir uzturējusies kādā ārvalstī ilgāk nekā vienu gadu, turklāt neatkarīgi no šāda lēmuma iemesla, no tā, vai pārcelšanās bijusi brīvprātīga vai piespiedu kārtā, un neatkarīgi no tā, vai persona ieradies uzturēšanās valstī likumīgi vai nelegāli. Atbilstoši šai definīcijai migranti nav personas, kas citā valstī ierodas uz īsāku periodu, piemēram, kā tūristi vai uzņēmēji. Tomēr vispārēji pieņemts šo terminu attiecināt arī uz noteiktām personām, kas migrē uz īsāku laiku, piemēram, sezonas strādniekiem lauku saimniecībās, kuri uz neilgu laiku dodas strādāt sējas vai ražas novākšanas laikā.

Avots: Atbilstoši [Starptautiskās Migrācijas organizācijas definīcijai, 2015.](#)

Bēglis

Ir persona, kura "sakarā ar labi pamatotām bailēm no vajāšanas pēc rases, reliģijas, tautības, piederības īpašai sociālai grupai pazīmēm vai politiskās pārliecības dēļ, atrodas ārpus savas pilsonības valsts un nespēj vai sakarā ar šādām bailēm nevēlas izmantot šīs valsts aizsardzību; ..." (1. panta A. punkta 2. apakšpunkts 1951. gada Konvencijā par bēgļa statusu, kas grozīta ar 1967. gada Protokolu). Papildus bēgļa definīcijai 1951. gada Konvencijas par bēgļa statusu 1. panta A. punkta 2. apakšpunktā Āfrikas vienotības organizācijas (ĀVO) 1969. gada Konvencijā bēglis definēts kā jebkura persona, kas spiesta pamest savu valsti ārējas agresijas, okupācijas, ārvalstu kundzības vai nopietnu sabiedriskās kārtības traucējumu dēļ, ja tie daļēji vai pilnībā skāruši viņa izcelsmes vai tautības valsti. Savukārt 1984. gada Kartahenas deklarācijā teikts, ka bēgļi ir arī cilvēki, kas bēg no savas valsts, jo viņu dzīvība, drošība vai brīvība ir apdraudēta vispārējas vardarbības, ārvalstu agresijas, iekšējo konfliktu, masveida cilvēktiesību pārkāpumu vai citu tādu apstākļu dēļ, kas nopietni traucē sabiedrisko kārtību.

Avots: Atbilstoši [Starptautiskās Migrācijas organizācijas definīcijai, 2015.](#)

Pamudinājuma faktori

Iemesli, kuru dēļ cilvēki vēlas pamest savu pašreizējo dzīvesvietu.

Pievilkšanas faktori

Iemesli, kas cilvēkus piesaista jaunajai dzīvesvietai.